

19. заседание

Вторникъ, 8 декемврий 1925 година

(Открито отъ председателя д-ръ Т. Кулевъ, въ 16 ч.)

Председателя: (Звъни) Моля г. секретарятъ да провери по списъка присъстващите г. г. народни представители.

Секретарь Н. Савовъ (д. сг): (Прочита списъка. Отъ заседанието сж отсъствували следните народни представители: Ангеловъ Исая, Ангеловъ Станъ, Баяевъ Христо, Балтовъ Никола, Баралиевъ Христо, Васменковъ Иванъ, Батоловъ Константинъ, Бояджиевъ Стефанъ, Бояджиевъ Хасанъ-ефенди, Велишовъ Тошко, Волевъ Борисъ, Георгиевъ Додю, Горбановъ Иванъ, Господиновъ Асенъ, Гочевъ Стефанъ, Грозевъ Иванъ, Гургутски Рангелъ, Давидовъ д-ръ Ханъмъ Исаковъ, Дамяновъ Владимиръ, Димитровъ Паранкевъ, Димитровъ Тодоръ, Дичевъ Петко, Донузовъ Михаилъ, Диковъ д-ръ Цвѣтанъ, Желѣзковъ Петъръ, Косовски Георги, Лазовъ Стоянъ, Лучевъ Коста, Маждраковъ Тодоръ, Мангеровъ Димитъръ, Мариновъ Владиславъ, Марковъ Михо, Мишовъ Петъръ, Михайловъ Христо, Мушановъ Никола, Найденовъ Петко, Начевъ Владимиръ, Нейковъ Димитъръ, Нейчевъ Адамъ, Петрини Николай, Петровичъ Петъръ, Петровъ Борисъ, Петровъ Иванъ, Петровъ Койчо, п. Петровъ Сребърень, Пиронковъ, Александъръ, Поповъ Георги, Пѣвевъ Ганчо Велевъ, Пѣвевъ Георги Т., Реджовъ Григоръ, Робевъ Йосифъ, Славовъ Йорданъ, Славовъ Крумъ, Сомовъ Христофоръ, Сребърниевъ Никола, Станговъ Ангелъ, Стоянковъ Таско, Стойчевъ Иванъ, Стойчевъ Пендо, Стояновъ Станчо, Терзиевъ Господинъ, Тодоровъ Илиа, Топаловъ Недѣлко, Търпановъ Петко, Хаджиевъ Никола, Храновъ Методи, Христовъ Хараламби, Цвѣтановъ Донко, Черневъ Христо, Чирпанлиевъ д-ръ Никола, Чолаковъ Стефанъ)

Председателятъ: (Звъни) Г. г. народни представители! Присъствуватъ 110 души. Значи имаме нужното споредъ правилника число за откриване на заседанието.

Обявявамъ заседанието за открито.

Предлагамъ пристъпимъ къмъ дневния редъ, има да направя нѣколко съобщения, на първо мѣсто за отсукиятъ, който съмъ разрешилъ на нѣкои народни представители, а именно:

- На г. Никола Мушановъ — 1 день;
- На г. Стефанъ Чолаковъ — 4 дни;
- На г. Христо Поповъ — 2 дни;
- На г. д-ръ Цвѣтанъ Диковъ — 1 день;
- На г. Стойчо Мешановъ — 2 дни;
- На г. Димитъръ Яневъ — 2 дни;
- На г. Григоръ Реджовъ — 2 дни;
- На г. Владимиръ Дамяновъ — 3 дни;
- На г. Петко Търпановъ — 2 дни.

Въ бюрото на Народното събрание е постъпило предложение отъ Министерството на финансите за спиране течението на сроковетъ за доброволното изплащане на прѣбитѣ данъци за време отъ 22 октомврий 1925 г. сирѣмъ ония данъкоплатци въ Петричкия окръгъ, които сж пострадали отъ гръцкото навлизане въ българска територия на 22 октомврий 1925 г. (Вж. прил. Т. I, № 38)

Отъ Министерството на народното просвѣщение — законопроектъ за освобождаване Българския археологически институтъ отъ всички държавни и общински мита, берни и други плащания при покупката на зданието, находящо се на ул. „Раковска“ № 127 въ София. (Вж. прил. Т. I, № 39)

Отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроектъ за отлагане общото преброяване на населението и сградитѣ и домашния добитѣкъ въ царството презъ 1925 г. и за допълнение на нѣкои членове на закона отъ 15 декемврий 1897 г. (Вж. прил. Т. I, № 40)

Народниятъ представителъ г. Ради Василевъ е внесълъ законопроектъ за допълнение на закона за нотариуситѣ

и мировитѣ съдии, които извършватъ нотариални дѣла. (Вж. прил. Т. I, № 41)

Този законопроектъ е подписанъ отъ нужното число народни представители. Ще се напечати и ще ви се раздаде.

Постъпило е питане отъ народния представителъ г. Кръстю Настуховъ до г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве, въ което, като излага, че завчера получилъ телеграфически оплакване, че тайни полицейски агенти сж влѣзли силномъ въ социалдемократическия клубъ, отначили сж и хвърлили портретитѣ на Карлъ Марксъ и Ж. Жоресъ и вмѣсто тѣхъ сж поставили тия на държавния глава и министъръ-председателя, и, освенъ това, мѣстнитѣ социалисти сж били закъпанени съ дружество „Кубратъ“, пита: що е направено за наказание на виновника на този произволъ?

Питането ще бѣде съобщено на г. министра и той ще отговори въ едно отъ идущитѣ заседания.

Сжко до г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве е постъпило питане отъ народния представителъ г. Тошко Думановъ, въ което, като излага, че трояскиятъ околийски началникъ е провиненъ по углавни дѣла, пита: защо този началникъ се държи още на служба и не се уволнява?

Това питане ще бѣде съобщено на г. министра и той ще даде своя отговоръ въ едно отъ идущитѣ заседания.

Г. г. народни представители! Попеже г. министъръ-председателятъ е възвръщяствуванъ да дойде въ Народното събрание днесъ, помолмъ третото четене на проектото отговора на троячното слово да бѣде оставено за утре.

Затова премиснаваме къмъ втората точка отъ дневния редъ, а именно трето четене законопроекта за допълнение на чл. 2 отъ закона за основаване фондъ за лѣкувацитѣ съ противъ бѣсъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Н. Савовъ (д. сг): (Прочита изпѣло законопроекта, заедно съ прибавката на комисията)

Председателятъ: Които приематъ на трето четене законопроекта за допълнение на чл. 2 на закона за основаване фондъ за лѣкувацитѣ се противъ бѣсъ, както се прочете, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранното приема. (Вж. прил. Т. II, № 23)

Пристапваме къмъ третата точка отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за устройството на съдилищата.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ Ц. Пупешковъ (д. сг): (Прочита изпѣло законопроекта, заедно съ поправкитѣ и прибавкитѣ, приети на второ четене)

Председателятъ: Г. г. народни представители! Постъпили сж по този законопроектъ следните предложения, подписани отъ нужното число народни представители, а именно:

Предложение отъ народния представителъ г. Цвѣтанъ Пупешковъ: (Чете)

„1. Въ чл. 6 вразътъ „по който тѣ действуватъ“ се измѣнява: „по който действуватъ тѣ“.

2. Въ чл. 9 думата „установява“ се замѣнява съ „установяватъ“.

3. Въ чл. чл. 10, 52 и 58 думата „разсипни“ се замѣнява съ „прислужници“.

4. Къмъ чл. 14 се прибавя изречението: „Когато това е свързано съ плащане на жалби и дневни пари, нужно е и разрешението на министра“.

5. Въ чл. 17 думата „членове“ се замѣнява съ думитѣ „действителнитѣ членове“.

6. Въ чл. 18 въ края думата „член“ се замѣнява съ думата „сѣдия“.

7. Въ чл. 19 въ края на първата алинея се добавятъ, думитѣ „или сѣдебен кандидат“.

8. Въ чл. 20, алинея втора, редъ трети, следъ думитѣ по „яребие“ се прибавя „председателя“, а въ редъ пети думитѣ „подпредседател или член“ се замѣняватъ съ думата „сѣдия“.

Въ алинея трета на сѣщия членъ думитѣ „подпредседателитѣ и членове“ се замѣняватъ съ думата „сѣднитѣ“.

9. Въ чл. 29, последната алинея, началнитѣ думи „съ предварително разрешение на министра на правосѣдието“ се заличаватъ, а следъ думата „сѣднитѣ-следователи“ се прибавя изразътъ: „когато това е свързано съ плащане пѣтни и дневни пари, нужно е и разрешението на министра“.

10. Въ чл. 32, редъ трети, следъ думата „се назначава“ се прибавя „по усмотрение на министра“.

11. Въ чл. 37 думата „членове“ се замѣнява съ „сѣднитѣ“.

12. Въ чл. 39, редъ трети, следъ думитѣ „се повика“ се прибавя „сѣдния следовател, ако е свободенъ или“ и се заличава думата „само“.

13. Въ чл. 43 следъ израза „председател на отделение“ и думитѣ „двама членове най-малко“ се заличаватъ, сѣщо се заличаватъ и последнитѣ думи „най-много“ и се прибавя накрая думата „членове“.

14. Въ чл. 60 изразътъ „или на длъжности, приравнени на такива въ по-горни сѣдилища“ се заличава.

15. Къмъ чл. 63 се прибавя следната алинея: „Въ сѣдебно заседание сѣднитѣ и прокуроритѣ, както и сѣднитѣ-следователи при разследване, носятъ опредѣлено отъ министерството формено облѣкло“.

16. Въ чл. 71 следъ думитѣ „общо разпоредително заседание“ се прибавя „колко време и“, а следъ думитѣ „кой отъ сѣднитѣ“ се прибавя „ще“.

17. Въ чл. 76 пунктъ а следъ думитѣ „мировитѣ сѣдници“ се прибавя „допълнителнитѣ членове“.

Въ сѣщия членъ, алинея предпоследна, думитѣ „съ изключение на секретаритѣ, на които сами даватъ отпущкъ само до 21 депа“, се заличаватъ.

18. Въ чл. 77 думитѣ „или 21 день“ се заличаватъ, и вмѣсто тѣхъ се поставя думата „дни“.

19. Въ чл. 90 алинея втора редъ четвърти, вмѣсто „председатели“ се поставя думата „подпредседатели“.

20. Въ чл. 93 редъ четвърти следъ думитѣ „апелативни сѣдилища“ се прибавя „или председател на Софийския окръженъ сѣдъ“.

21. Въ чл. 94 следъ думитѣ „като подпредседатели на апелативни сѣдилища“, се прибавя „или председател на Софийския окръженъ сѣдъ“, а думата „и“ се заличава.

22. Въ чл. 95 вмѣсто „главни прокурори“ да се пише „главния прокуроръ“.

23. Въ чл. 96 думитѣ „апелативенъ сѣдъ“ на редъ четвърти се замѣняватъ съ „апелативнитѣ сѣдилища“.

24. Въ чл. 115 въ последното изречение думата „длъжност“ се замѣнява съ „заплата“.

25. Въ чл. 134 въ края на първото изречение се прибавятъ думитѣ „което не може да трае повече отъ 10 дни отъ деня на съобщението“.

26. Въ чл. 137, алинея втора, вмѣсто „65“, да се постави „60“.

Къмъ сѣщия членъ се прибавя следната алинея: „Сѣщото възнаграждение получаватъ и уволненитѣ по болестъ, които сѣ прослужили най-малко 30 години“.

27. Въ чл. 152, редъ седми, предъ думата „сѣдебен инспекторъ“ се прибавя „главния“.

28. Къмъ чл. 162 се прибавя изречението: „То може да бѣде съпроводено и съ лишене отъ заплата отъ 3—10 дни“.

29. Въ чл. 174 първитѣ две алинеи се заличаватъ и вмѣсто тѣхъ се поставятъ следнитѣ алинеи: „При Върховния касационенъ сѣдъ се учредява дисциплинаренъ съветъ за разглеждане дисциплинарнитѣ дѣла на мировитѣ сѣдници и сѣднитѣ на окръжнитѣ и апелативнитѣ сѣдилища, както и тия на кандидатитѣ за сѣдебни длъжности, които изпълняватъ сѣдийски длъжности.“

„Този съветъ се състои отъ четири души сѣдници на Върховния касационенъ сѣдъ, избрани за една година отъ общото събрание на сѣда съ тайно гласоподаване и единъ сѣдебен инспекторъ“.

30. Алинея трета на чл. 174 става чл. 175, а чл. 175 се заличава.

31. Алинея първа на чл. 176 се премахва.

32. Къмъ чл. 190 се прибавя следната алинея: „Дисциплинарно премѣсенитѣ и уволненитѣ не получаватъ пѣтни и дневни пари“.

33. Чл. чл. 200 и 201 се премахватъ.

34. Чл. чл. 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208 и 209 ставатъ чл. чл. 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206 и 207.

35. Къмъ чл. 202 (200) се прибавя следната алинея: „Венчки заварени отъ този законъ кандидати за сѣдебна длъжностъ, които по досега действующия законъ сѣ могли да бѣдатъ назначени за сѣдници, запазватъ тия си права“.

36. Къмъ чл. 203 (201) следъ „92“ се прибавя „93“ и „94“, а „и“ предъ „92“ се заличава.

37. Въ чл. 205 (203) следъ думитѣ „теоретико-практически изпитъ“ се поставя „освенъ ако бѣдатъ освободени отъ този изпитъ по представление на окръжния сѣдъ“.

38. Въ чл. 206, алинея трета, следъ думата „ходатаи“ се добавя „и иматъ най-малко завършено третокласно образование“.

39. Въ чл. 209 (207) вмѣсто 1925 г. да се постави 1926 г.

40. Да се прибави новъ чл. 210 (208): „Постановленията на настоящия законъ, които се намиратъ въ връзка съ бюджета, влизатъ въ сила отъ 1 априль 1926 г.“

41. Да се прибави въ чл. 97 предъ думата „членове“ и думата „подпредседателитѣ“.

К. Пастуховъ (с. д): Г. Пупешковъ нали е докладчикъ?

Председателътъ: Да.

Докладчикъ Ц. Пупешковъ (д. сг): Азъ ще дамъ обяснение по измѣненята.

К. Пастуховъ (с. д): Единъ въпросъ искамъ да повдигна, г. председателю. Тѣзи измѣнения, които се предлагатъ сѣ толкова многобройни, че засѣгатъ пѣлния законопроектъ. Тѣ не се отнасятъ до единъ членъ, за да могатъ да бѣдатъ гласувани венчки отведнажъ.

Председателътъ: Нѣма да се гласуватъ отведнажъ, а поотдѣлно.

К. Пастуховъ (с. д): Моля Ви се, друго искамъ да кажа. Би трѣбвало измѣненята по всѣки единъ членъ отдѣлно да се гласуватъ.

Министъръ Ц. Бобошевски: Съгласенъ съмъ.

К. Пастуховъ (с. д): Азъ искамъ на друго да обърна вашето внимание. Г. Пупешковъ е докладчикъ на комисията, а сѣщевременно отъ свое име, както обясни г. председателътъ, внася предложение, съ което се измѣня цѣлния законопроектъ.

Министъръ Ц. Бобошевски: Измѣненята сѣ многобройни, но сѣ дребни, редакционни.

К. Пастуховъ (с. д): Тѣзи работи не могатъ да ставатъ така, или е предложение на комисията, или е частно предложение.

Азъ бихъ желалъ да се запазва редътъ — да не ставатъ голѣми измѣнения на трето четене и да бѣдемъ назначени съ тѣхъ. Народното представителство може да не прави опозиция на тѣзи измѣнения — възможно е да бѣдатъ приети венчкитѣ — обаче трѣбва да има единъ редъ. Комисията защо е? Нека законопроектътъ се препрати въ комисията, за да го разгледа.

Министъръ Ц. Бобошевски: Нека отиде за единъ день въ комисията.

К. Пастуховъ (с. д): Предполага се, че въ комисията ще присѣтствува и г. министърътъ на правосѣдието и ще се установи единъ окончателенъ текстъ. На трето четене, поне отъ страна на тия, които сѣ внесли законопроектъ, може да се правятъ предложения само за малки измѣнения, а не предложения, които измѣнятъ цѣлния законопроектъ.

А. Сталийски (д. сг): Съгласни сме. По-добре е да отиде въ комисията.

Министър Ц. Бобошевски: Консултиранъ съм по тия измѣнения. Нагледъ тѣ сж многобройни, но сж дребни, редакционни.

Докладчикъ Ц. Пупешковъ (д. сг): Тѣ сж редакционни поправки.

Министър Ц. Бобошевски: Тѣ сж станали по желание на съднитѣ.

Председателъ: Вѣрно е, че на пръвъ погледъ измѣненята сж много, но повечето сж отъ редакционенъ характеръ. Докладчикътъ, като народенъ представителъ, има право да прави предложения отъ свое име. Освенъ това, поотдѣлно ще се гласуватъ измѣненята по всѣки членъ. Ролята на докладчика се свършва съ прочитане на законопроекта на трето четене и следъ това той, като народенъ представителъ, може да прави предложения.

И. Пастуховъ (с. д): Не ми е тамъ думата, че г. докладчикътъ може отъ свое име, като изключение, да предложи известни измѣнения, но такива измѣнения, макаръ и въ форма на редакционни поправки, които се отнасятъ почти до цѣлия законопроектъ, той не може да ги предлага като докладчикъ на комисията. Ако сж направени грѣшки, макаръ и редакционни, за спазване на реда, препоръчително е законопроектътъ да отиде въ комисията и тя да ги поправи и внесе тукъ както подобава, защото иначе излиза, че комисията е била небрежна. Нека се постъпи въ случая както подобава.

Председателъ: Знаете, че това става по решение на Народното събрание. Ако се намѣри за нужно, законопроектътъ ще се изпрати въ комисията.

Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. г. народни представители! При разглеждане законопроекта на трето четене, наистина, би трѣбвало да внимаваме, за да не допуснемъ нѣкои грѣшки, и да бъдемъ заставени подиръ това скоро да ги поправаме.

Министър Ц. Бобошевски: Съгласенъ съмъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): И не бива Народното събрание да смѣта, че комисията е била небрежна, затова защото забелѣзва нѣкои грѣшки и решава да ги поправи. Но въ това предложение, г. г. народни представители, което прегледахъ набързо, има и съществени нововъведения, незабележими при първото и второто четене на законопроекта. Такива нововъведения сж формата на съднитѣ и новия дисциплинаренъ съдъ, който се установява при Върховния касационенъ съдъ. Това сж нововъведения, които би трѣбвало да бъдатъ разгледани спокойно и обсъдени отъ комисията. Нѣма да изгубимъ нищо отъ това. Комисията, която знае много добре законопроекта, ще поеме отговорността за всички тѣзи нововъведения и ние съ по-голямъ доверие ще гласуваме законопроекта, отколкото сега, когато се смѣтаме изненадани и утре може-би да съжаляваме, че е минало нѣщо набързо.

Министър Ц. Бобошевски: Съгласенъ съмъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): И азъ смѣтамъ, че би трѣбвало комисията да се занимае съ тѣзи измѣнения.

А. Сталийски (д. сг): И азъ поддържамъ същото — да отиде законопроектътъ въ комисията.

Н. Пждаревъ (д. сг): Нека веднажъ завинаги да приемемъ като правило въ това Народно събрание, че на трето четене могатъ се правятъ само поправки, но никакви нови предложения, или пъкъ тия нови предложения да минатъ презъ комисията и тогава да ни се докладватъ.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на правосъдието.

Министър Ц. Бобошевски: Г. г. народни представители! Макаръ че тѣзи измѣнения нагледъ сж многобройни, нововъведенията сж малко.

Н. Пждаревъ (д. сг): Тѣ сж две или три.

Министър Ц. Бобошевски: Едно отъ нововъведенията е дисциплинарниятъ съветъ, който се учредява при Касационния съдъ за централизация, по което нововъведение се дебатира въ комисията. Азъ съмъ съгласенъ, за да се запази редътъ, да отиде законопроектътъ въ комисията, но по-скоро да се свърши, г-да, този законопроектъ.

Председателъ: Г-да! Има предложение отъ г. д-ръ Руменовъ, подписано отъ нужното число народни представители, въ чл. 54, алинея втора, да се заличатъ думата „углавни“ и думитѣ „на престъплението“.

Н. Пждаревъ (д. сг): Да отиде и то въ комисията.

Ц. Бръшляновъ (д. сг): Всички предложения да отидатъ въ комисията.

Председателъ: Има направено предложение, преди да се приеме на трето четене законопроектътъ отъ Народното събрание, всички предложения по него да се изпратятъ въ комисията, за да се произнесе тя по тѣхъ. Онѣзи отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! Понеже г. министърътъ на финанситѣ е възпрепятствувалъ да дойде, точка четвъртата отъ дневния редъ не ще може да се разгледа.

Минаваме къмъ цета точка отъ дневния редъ, а именно второ четене на законопроекта за измѣнение и допълнение нѣкои членове отъ търговския законъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. председателю! Готовъ ли е законопроектътъ за вносното мито на захарьта?

Председателъ: Той е въ комисията. Като дойде тукъ, ще си кажете думата.

Н. Пждаревъ (д. сг): Не е ли свършенъ? Ще напълните назара съ захаръ, докато решите да се увеличи митото.

Д. Бошняковъ (д. сг): Ще го приготвимъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Ама пригответе го по-скоро. Ако го държите три месеца въ комисията, ще се достави много чешка захаръ и не ще може да се влияе съ митото, което ще увеличите по-нататъкъ.

Д. Бошняковъ (д. сг): Елате въ комисията да го кажете.

Председателъ: Има думата докладчикътъ г. Цвѣтанъ Пупешковъ.

Докладчикъ Ц. Пупешковъ (д. сг): Г-да! Законопроектътъ за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ търговския законъ бѣше разгледанъ още веднажъ отъ комисията и тя намѣри за добре, въ съгласие съ г. министра на правосъдието, § 3, който говори за издаване изпънителни листове по чекове, да се изостави, като изказа пожелание, кодификационната комисия да се занимае съ цѣлостното измѣнение на закона за заповѣдното сждо-производство по отношение издаването на изпънителни листове по бързъ начинъ, въ който законъ се съзиратъ известни дефекти, по мнението на комисията по Министерството на правосъдието.

Председателъ: Г. г. народни представители! Както знаете, на второ четене бѣха приети всички параграфи отъ този законопроектъ, съ изключение на § 3, който се изпрати въ комисията за разглеждане наново. Сега комисията предлага този § 3 да се изостави.

Има думата народниятъ представителъ г. Венелинъ Ганевъ.

В. Ганевъ (д. сг): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Комисията по Министерството на правосъдието предлага да се изостави § 3 отъ законопроекта за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ търговския законъ. Отъ моя страна азъ трѣбва да поздравя комисията за това целесъобразно решение. По моето дълбоко убеждение нѣма нищо по-неправилно, отколкото това, да се прилага законътъ за заповѣдното сждопроизводство по отношение на чековетѣ. Нѣма нищо по-погрѣшно отъ това да се приравняватъ чековетѣ къмъ мѣнителницитѣ или записитѣ на заповѣдъ, като се поставятъ чековетѣ подъ същия изпънителенъ режимъ, подъ който сж поставени мѣнителницитѣ и записитѣ за заповѣдъ.

Г. г. народни представители! Между чековете и мѣнителниците или записите на заповѣди съществува споредъ нашето законодателство тази основна разлика, че докато чековете сѫ само срѣдство за плащане, мѣнителниците и записите на заповѣди сѫ специални срѣдки, които създаватъ нови задължения. Когато е въпросъ да се изпълнятъ известни задължения, тогава принудителното изпълнение по заповѣдното съдопроизводство може да се приложи къмъ задълженната породени отъ мѣнителниците или записите на заповѣди. Но когато се касае да се създадатъ само известни срѣдства за плащане, каквито сѫ чековете, тогава вече принудителното изпълнение по този начинъ на плащане става съвършено излишно, даже, бихъ казалъ, съвършено вредно. Такова едно положение би унищожило даже самите мотиви на законопроекта.

Една отъ целите на законопроекта, споредъ мотивите, е да улесни, да популяризира употреблението на чековете. Но дотогава, докогато лицата, които иматъ да издадатъ чекъ, ще бъдатъ поставени подъ страхъ да издадатъ чекъ, защото ако този чекъ не бъде изплатенъ навреме, ще бъде протестиранъ, по отношение на тѣхъ ще бъде взетъ изпълнителенъ листъ, тѣ ще избѣгватъ да си служатъ съ чекове — ще прибѣгватъ къмъ плащане на задълженната си съ пари, или пъкъ ще отлагатъ плащането на задълженната си.

Ето защо азъ подкрепямъ напълно решението на комисията — да се унищожи § 3 отъ законопроекта, да се изостави прилагането на заповѣдното съдопроизводство къмъ чековете.

Но, г. г. народни представители, това решение на комисията ми дава куражъ да направя друго едно предложение.

Внесенниятъ законопроектъ има двояка целъ: на първо мѣсто той преследва целта, да озакони у насъ така наречените бариранни чекове, крътосани чекове; на второ мѣсто той има за целъ да въведе, да уреди у насъ чековете за компенсация — онѣзи чекове, при които не става никакво плащане, а става само едно пресмѣтане въ текущи смѣтки. И двете тѣзи реформи, г. г. народни представители, сѫ реформи сами по себе си много навременни, бихъ казалъ азъ, реформи, които сами по себе си биха се препоръчали при всяко едно законодателство.

Но преди да се пристѣпни къмъ тѣзи реформи, г. г. народни представители, нужно е най-напредъ да се уреди по единъ модеренъ начинъ самата материя по чековете. Бариранитѣ чекове или чековете за компенсация, това сѫ само върховете на цѣлата чекова система. Ние съ този законопроектъ уреждаме по единъ, може би, съвършенъ начинъ както бариранитѣ чекове, така и чековете за пресмѣтане, но основата, върху която почиватъ тѣзи върхове, г. г. народни представители, у насъ е съвършено неуредена. Съответнитѣ разпорѣждания на нашия търговски законъ сѫ единъ отъ най-дефектнитѣ разпорѣждания, които той има. Въ тѣхъ нѣма една система, въ тѣхъ има една идея, тѣ не сѫ свързани въ логическа връзка едно съ друго. Първиятъ текстъ на търговския законъ, който определя смисъла на чека, е единъ текетъ заимствуванъ отъ италианското и французкото законодателства и въвежда чека само като едно пълномощие за плащане. Последующитѣ разпорѣждания за чека сѫ заимствувани ту отъ швейцарското законодателство, ту по нѣкога отъ германското законодателство, ту пакъ отъ италианското законодателство и т. н. и т. н. По такъвъ начинъ досегашното уреждане на чека у насъ е едно уреждане недостатъчно; освенъ това текстовете, които уреждатъ чека, до известна степенъ се намиратъ въ вътрешно противорѣчие единъ съ другъ. Нѣма основа, за да можемъ да уредимъ чека тѣй, както се иска съ този законопроектъ.

И азъ мисля, че преди да пристѣпимъ къмъ уреждането на бариранитѣ чекове и на чековете за компенсация, първа наша длъжностъ бѣше, г. г. народни представители, да уредимъ най-напредъ базата на чека, да уредимъ смисъла на чека, да усвоимъ една единствена система на чековото право. Това лицева у насъ. И ето, безъ да сме уредили тази страна на въпроса, безъ да сме уредили по единъ безспоренъ, окончателенъ, модеренъ, целесъобразенъ начинъ самия чекъ като институтъ, ние започваме да уреждаме последнитѣ разпорѣжения на чековото развитие: бариранитѣ чекове и чековете за компенсация.

Н. Падаревъ (д. ст): Това трѣбваше да кажете при първото четене на законопроекта.

В. Ганевъ (д. ст): Тсва, действително, г. Падаревъ, трѣбваше да се каже при първото четене, но ако вече комисията сама съзнава, че съ § 3 отъ този законопроектъ се внася вече нѣщо несъобразно и сама оттегля тоя параграфъ, мене ми се струва, че нѣма да има нищо лошо, ако се възприеме отъ почитаемото народно представителство идеята, да се разработи материята за чека въ единъ специаленъ законъ, въ който бариранитѣ чекове и чековете за компенсация да бъдатъ застъпени въ отдѣлни глави. Тогава ще има единство въ уреждането на материята, тогава ще може да бъде запазена една система, тогава ние ще улеснимъ ползуването съ бариранитѣ чекове и чековете за компенсация, които сега, споредъ мене, оставатъ мъртва буква, безъ органическа връзка съ уреждането на цѣлата служба по чековете.

Н. Падаревъ (д. ст): Членъ по членъ да се обсъжда единъ законопроектъ, за да бъде отхвърленъ, макаръ че е приетъ по принципъ!

Председателятъ: Моля Ви се, г. Падаревъ!

В. Ганевъ (д. ст): Г. г. народни представители! Най-после, може би, г. Падаревъ има право да направи тази формална бележка. Но когато е въпросъ да се уреди изчерпателно единъ такъвъ институтъ, какъто е този за чековете, мене ми се струва, че не сѫ тѣзи формални съображения, които могатъ да изчерпятъ въпроса. Азъ бихъ казалъ и друго едно съображение.

Г. г. народни представители! У насъ, за голѣмо съжаление, много често се издаватъ закони за допълнение на нѣкои основни закони. Сѣмниятъ случай имаме и сега съ измѣненето на търговския законъ по отношение на бариранитѣ чекове и на чековете за компенсация. Ние издаваме закони за допълнение на законитѣ, и така си следъ това пристѣпваме къмъ създаването на нови закони и за тѣхното измѣнение. Добре е, целесъобразно е, споредъ мене да не се бърза съ издаването на закони отъ Народното събрание. Единъ отъ упребитѣ, които се отправятъ къмъ парламентарнитѣ упрѣвления, къмъ парламентарнитѣ режими, е този, че парламентитѣ въобще не могатъ да издаватъ закони, които сѫ целесъобразни, които се налагатъ отъ развитието на страната. На нашето Народно събрание може да се направи пъкъ обратниятъ упрекъ; ние не само че изработваме извънредно много закони, но фабрикуваме закони, и ги фабрикуваме по такъвъ бързъ начинъ, че ние самитѣ въ следущата сесия, или даже въ смѣщата сесия, пристѣпваме къмъ измѣненето на законитѣ, които сѫ гласувани отъ насъ.

Това е една погрѣшна практика, г. г. народни представители, и ако вие искате да се избявте отъ нея, първото условие е да не уреждате частично единъ въпросъ, когато изцѣло той не е уреденъ отъ нашето законодателство. Пристъпете къмъ уреждане на чека съ специаленъ законъ — това, което направиха въ Франция въ 1918 г., което направиха въ Германия въ 1910 г., което го правятъ всички модерни страни — и тогава вие ще поставите чека на надлежната висота, ще способствувате за популяризирането на чека, за изпозването му като парично срѣдство, тогава вие ще постигнете целитѣ, които се гонятъ съ внасянето на законопроекта и въ смѣщото време ще създадете едно цѣло законодателство.

Азъ моля почитаемото Народно представителство да не се формализира отъ това, че законопроектътъ е приетъ на второ четене.

Моето предложение е да се препрати този законопроектъ отново въ комисията за изработването на единъ цѣленъ законъ за уреждането на чека.

Председателятъ: Попеже койкой не иска думата, по пристѣпимъ къмъ гласуване. Ще поставя на гласувано най-напредъ предложението на комисията.

Ония отъ васъ, които сѫ согласни съ предложението на комисията, да се зачеркне § 3 отъ законопроекта, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Попеже отстъпватъ г. г. министритѣ на финанситѣ и на земледѣлието, не ще можемъ да пристѣпимъ къмъ разглеждането на останалитѣ точки отъ дневния редъ.

Поради изчерпването на дневния редъ, ще трѣбва да вдигнемъ сега заседанието. Предлагамъ за утре следния дневенъ редъ:

1. Трето четене отговора на тронното слово.

Трето четене законопроектитѣ:

2. За устройството на сѣдниците.
3. За измѣнение и допълнение нѣкои членове на търговския законъ.
4. Второ четене законопроекта за разрешаване на шумакарския въпросъ въ Бѣлослатинска околия.

Първо четене законопроектитѣ:

5. За отлагане общото преброяване на населението, сградитѣ и домашния добитѣкъ въ царството презъ 1925 г. и пр.

Председателъ: Д-ръ Т. КУЛЕВЪ

6. За освобождаване Българския археологически институтъ отъ всички държавни и общински мита, берии и др. плащания при покупката на зданието, находяще се на ул. „Раковска“ № 127 въ София.

7. Одобряване предложението за спиране течението на сроковетѣ за доброволното изплащане на грѣшитѣ данѣци, за време отъ 22 октомврий 1925 г. срѣдно ония данькоплатци въ Петричкия окръгъ, които сѣ пострадали отъ грѣцкото навлизане въ Българска територия. Които приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 16 ч. 40 м.)

Секретарь: Н. САВОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	Стр.		Стр.
Отпуски , разрешени на народнитѣ представители: Никола Мушановъ, Стефанъ Чолаковъ, Христо Поповъ, д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ, Стойчо Мошановъ, Дмитъръ Яневъ, Григоръ Реджовъ, Владимиръ Дамяновъ и Петко Търпановъ	251	алии дѣла (Предложение на народния представителъ Р. Василевъ) (Съобщение)	251
Предложение за спиране течението на сроковетѣ за доброволното изплащане на грѣшитѣ данѣци за време отъ 22 октомврий 1925 г. срѣдно ония данькоплатци въ Петричкия окръгъ, които сѣ пострадали отъ грѣцкото навлизане въ българска територия на 22 октомврий 1925 г. (Съобщение)	251	4. За допълнение на чл. 2 отъ закона за основаване и използване фондъ за лѣкуващитѣ се противъ бѣсъ (Трето четене)	251
Законопроекти:		5. За устройството на сѣдниците (Трето четене — изпращане наново въ комисията по Министерството на правосѣдието)	251
1. За освобождаване Българския археологически институтъ отъ всички държави и общински мита, берии и други плащания при покупката на зданието, находяща се на ул. „Раковска“ № 127 въ София (Съобщение)	251	6. За измѣнение и допълнение нѣкои членове на търговския законъ (Второ четене)	253
2. За отлагане общото преброяване на населението, сградитѣ и домашния добитѣкъ въ Царството презъ 1925 г. и за допълнение на нѣкои членове на закона отъ 15 декемврий 1897 г. (Съобщение)	251	Питания:	
3. За допълнение на закона за потарнуситѣ и мировитѣ сѣдин, които извършватъ потари-		1. Отъ народния представителъ К. Пастуховъ къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относително действия на тайни полицейски агенти въ Павликени по влизането силеме въ социалдемократическия клубъ и откачане портретитѣ на Карлъ Марксъ и Ж. Жоресъ и замѣвяванетоъ имъ съ такива на държавния глава и министъръ-председателя (Съобщение)	251
		2. Отъ народния представителъ Т. Думановъ къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относително държането на служба тройския оклийски началникъ, провиненъ по углавни дѣла (Съобщение)	251
		Дневенъ редъ за следующето заседание	254